

Advies nr 47/2015 van 25 november 2015

Betreft: adviesaanvraag m.b.t het voorontwerp van wet *houdende internering en diverse bepalingen inzake justitie* (CO-A-2015-054)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de heer Koen GEENS, ontvangen op 16/10/2015;

Gelet op het verslag van de heer Dirk VAN DER KELEN;

Brengt op 25 november 2015 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De Minister van Justitie bereidt een voorontwerp van wet voor, houdende *internering en diverse bepalingen inzake justitie – elektronische betekening*. Een deel van dit voorontwerp, namelijk het luik dat betrekking heeft op de elektronische betekening van digitale gerechtsdeurwaardersexploten (hierna digitaal exploit) en de daartoe vereiste aanpassingen van het Gerechtelijk Wetboek, worden voorgelegd voor advies.

2. Teneinde de elektronische betekening van een digitaal exploit mogelijk te maken:

- worden nieuwe begrippen in het Gerechtelijk Wetboek ingevoerd en gedefinieerd;
- wordt de elektronische betekening zowel in strafzaken als in burgerlijke zaken formeel opgenomen in het wetboek en worden een aantal artikelen over de betekening aangepast;
- wordt in de oprichting voorzien van een databank "Centraal register van authentieke akten van gerechtsdeurwaarders" die een centrale rol zal spelen in het verloop van de elektronische betekening;
- worden de taken van de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders uitgebreid met het oprichten en het beheer van de haar bij wet toegewezen registers of bestanden;
- worden een aantal artikelen van de wet van 5 augustus 2006 *tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de elektronische procesvoering*, die verband houden met de elektronische betekening, opgeheven.

II. ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP

3. De invoering van de elektronische betekening zal leiden tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, meer in het bijzonder van gerechtelijke gegevens in de zin van artikel 8 WVP. De bepalingen van de WVP zijn dus van toepassing. De Commissie beperkt zich tot de bespreking van de artikelen die een impact hebben op de gegevensverwerking.

1. Artikel 1 (vult artikel 32 van het Gerechtelijk Wetboek aan)

4. Door artikel 1 worden een aantal begrippen in het Gerechtelijk Wetboek ingevoegd en gedefinieerd, die noodzakelijk zijn om de invoering van de elektronische betekening mogelijk te maken. Bijzondere aandacht verdienen de begrippen "gerechtelijk elektronisch adres" en "gelijkgesteld gerechtelijk elektronisch adres", gelet op het feit dat deze het eindpunt vormen van de gegevensstroom die n.a.v. de elektronische betekening ontstaat.

5. De term "gerechtelijk elektronisch adres" wordt overgenomen uit artikel 5 van de wet van 5 augustus 2006 *tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op de elektronische procesvoering*, artikel dat door het voorontwerp wordt opgeheven. Alleen de term wordt gerecupereerd, niet de omschrijving ervan.

6. Het gerechtelijk elektronisch adres wordt gedefinieerd als een uniek elektronisch adres dat door de bevoegde overheid aan een natuurlijke persoon of rechtspersoon wordt toegekend. Er zou aan elke natuurlijke persoon en elke rechtspersoon een dergelijke adres worden toebedeeld. Volgens de ontvangen informatie staat nog niet vast welke vorm dit adres gaat aannemen (vermoedelijk een e-mail account), wie dit adres zal toekennen, wie deze adressen zal bijhouden, wie deze zal kunnen raadplegen en hoe, waar de informatie die op dit e-mailadres wordt bezorgd, zal worden opgeslagen. Er wordt momenteel over de departementen heen overleg gepleegd met het oog op de creatie van een officieel elektronisch adres waarop alle communicatie tussen de overheid en de burger/het bedrijf kan gebeuren. Indien dit gerealiseerd wordt, zal het gerechtelijk elektronisch adres naar alle waarschijnlijkheid daarmee worden geassimileerd. De Commissie vestigt er de aandacht op dat er momenteel reeds voor elke burger een unieke en beveiligde e-box bestaat die elektronische communicatie met de burger toelaat. Hierin kunnen berichten bestemd voor de titularis van de e-box gedeponereerd worden. Nadat hij zich aan de hand van zijn eID heeft geïdentificeerd en geauthenticeerd kan hij de berichten ophalen/openen. De Commissie is dan ook van oordeel dat dit een gepaster middel is om het beoogde doeleinde te bereiken.

7. In de huidige stand van zaken kan de Commissie zich dan ook niet ten gronde uitspreken over het concept van het gerechtelijk elektronisch adres. Zij behoudt zich het recht voor om dit concept te analyseren van zodra het wordt geconcretiseerd.

8. Het gelijkgesteld gerechtelijk elektronisch adres moet toelaten om, in afwachting van de toekenning van een gerechtelijk elektronisch adres, reeds met de elektronische betekening van start te gaan. Hieruit leidt de Commissie af dat het gelijkgesteld gerechtelijk elektronisch adres slechts tijdelijk zal worden gebruikt. Het is dan ook aangewezen om uitdrukkelijk in de wet op te nemen dat:

- op dit gelijkgestelde adres geen elektronische betekeningen meer mogen verricht worden van zodra de betrokkene over een geactiveerd gerechtelijk elektronisch adres beschikt (geen parallel circuit in stand houden dat voor verwarring kan zorgen en het beveiligingsrisico vergroot);
- de eventuele lijst van gelijkgestelde gerechtelijke elektronische adressen moet worden vernietigd van zodra de gerechtelijke elektronische adressen operationeel zijn. Die gelijkgestelde adressen vormen immers persoonsgegevens die niet langer meer nodig zijn

om elektronische betekeningen te kunnen verrichten. Bijgevolg dringt hun vernietiging zich in het licht van artikel 4, § 1, 5°, WVP op.

9. Volgens bijkomende mondelinge toelichting is het gelijkgesteld gerechtelijk elektronisch adres een e-mailadres van de betrokkene m.b.t. hetwelk hij uitdrukkelijk zijn toestemming heeft gegeven dat er op dit e-mailadres een elektronische betekening mag worden verricht. Concreet: wanneer de gerechtsdeurwaarder een e-mailadres kent van een persoon aan wie hij een betekening moet verrichten, verstuurt hij aan deze laatste een bericht met de vraag of er op dat e-mailadres een elektronische betekening mag geschieden. Indien de betrokkene toestemming verleent, wordt overgegaan tot de elektronische betekening zoals bepaald in het Gerechtelijk Wetboek. Deze werkwijze roept wel een aantal vragen op.

10. Hoe is een gerechtsdeurwaarder er 100% zeker van dat de persoon waarvan hij het e-mailadres heeft dezelfde is als diegene aan wie hij een betekening moet verrichten? Gelet op de gevolgen van een betekening, is absolute zekerheid vereist. Hoe wordt die vastgesteld/aangetoond?

11. In de veronderstelling dat wordt aangetoond dat het adres daadwerkelijk toebehoort aan een bepaalde persoon, dan heeft men geen zekerheid dat diegene die de instemming geeft met de betekening op dat e-mailadres daadwerkelijk de persoon is aan wie de betekening moet geschieden. Men heeft evenmin enige zekerheid of de betekening de persoon bereikt voor wie ze ook daadwerkelijk is bedoeld. Niet zelden benutten alle gezinsleden dezelfde computer en hetzelfde e-mailadres zodat niet is uit te maken of het wel degelijk diegene is aan wie moet worden betekend, die de toestemming heeft gegeven. Het is bijvoorbeeld perfect mogelijk dat de echtgenoot die een echtscheidingsprocedure start, erin slaagt om alle betekeningen rechtsgeldig elektronisch te laten verrichten aan zijn partner, zonder dat deze daarvan op de hoogte is.

12. Dit gelijkgesteld gerechtelijk elektronisch adres kan om het even welk e-mailadres zijn (hotmail, gmail, yahoo,...). De kans is dus groot dat de gerechtsdeurwaarder gerechtelijke gegevens doorgeeft naar een land buiten de Europese gemeenschap zonder passend beschermingsniveau (artikel 21 WVP). Dergelijke doorgifte is slechts mogelijk voor zover dit gebeurt in één van de gevallen, vermeld in artikel 22 WVP.

13. De ondubbelzinnige toestemming (met kennis van zaken) van de betrokkene is één van de gevallen waarin die doorgifte mogelijk is. Het feit dat iemand instemt met een elektronische betekening, impliceert geen toestemming om die gegevens door te geven aan een land zonder passend beschermingsniveau. In het bericht waarmee gevraagd wordt of de betekening elektronisch mag worden verricht, een algemene bepaling opnemen die impliceert dat, indien de betekening leidt tot een doorgifte van gegevens aan een derde land zonder passend beschermingsniveau, de

betrokkene daarvoor zijn toestemming geeft, kan niet als een toestemming in de zin van artikel 22 WVP worden beschouwd. Het land naar waar de gegevens worden doorgegeven wordt niet geïdentificeerd zodat de betrokkene geen enkel zicht heeft op de draagwijdte van de toestemming. Ingeval van een elektronische betekening in burgerlijke zaken worden ook de gegevens van de eiser doorgegeven. Zijn ondubbelzinnige toestemming is dan eveneens vereist. Quid wanneer in een dagvaarding in strafzaken de identiteit van slachtoffer(s) wordt vermeld?

14. Over de beveiliging van een elektronische betekening aan een gelijkgesteld gerechtelijk elektronisch adres, eigenlijk een gewoon e-mailadres¹, is momenteel geen informatie beschikbaar. Indien de elektronische betekening gebeurt via een niet-beveiligde verbinding of op een niet-geëncrypteerde wijze, dan is dit eigenlijk het equivalent van het versturen van een traditionele postkaart. Deze kan door iedereen die ze in handen krijgt (bijvoorbeeld de postbode) worden gelezen. Het is onaanvaardbaar dat gerechtelijke gegevens op die manier elektronisch zouden worden te grabbel gegooid.

15. Samenvattend kan dus worden gesteld dat het concept "gelijkgesteld gerechtelijk elektronisch adres" onvoldoende werd geanalyseerd, gelet op de vragen die het vanuit WVP-perspectief oproept en waarop geen antwoorden worden geboden.

2. Artikel 2 (voegt een artikel 34/1 in het Gerechtelijk Wetboek in)

16. Door deze bepaling wordt het beginsel van de elektronische betekening in het *Gerechtelijk Wetboek* ingevoerd. Er wordt bepaald dat deze wordt verricht op het gerechtelijk elektronisch adres of op het gelijkgesteld gerechtelijk elektronisch adres.

2.a) Lijst van gelijkgestelde gerechtelijke elektronische adressen

17. Met betrekking tot deze laatste wordt in het voorgestelde artikel 34/1, § 1, tweede lid, *Gerechtelijk Wetboek* voorzien dat de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders de lijst van gelijkgestelde gerechtelijke elektronische adressen opstelt en bewaart. Volgens de verstrekte informatie geldt de instemming voor een elektronische betekening op een e-mailadres slechts voor de betekening waarvoor het verzoek werd gedaan. Indien men later een andere betekening aan die persoon op dat e-mailadres wenst te verrichten, moet opnieuw worden gevraagd of de betekening op dat adres mag gebeuren (e-mailadressen wijzigen, worden buiten gebruik gesteld,...). Op het eerste gezicht heeft het gecentraliseerd bijhouden van dergelijke lijst dus geen enkel nut vermits de betrokkene telkens opnieuw moet worden gepolst en moet toestemmen.

¹ Regelmatig worden particuliere e-mailaccounts gehackt/gehijacked.

18. Volgens de mondelinge toelichting wil men een centrale lijst aanleggen en bijhouden van e-mailadressen waarop een elektronische betekening mocht worden verricht, zodat andere gerechtsdeurwaarders - die niet beschikken over een e-mailadres van een betrokkene - kunnen opzoeken of deze een e-mailadres heeft zodat zij hem daarop eveneens kunnen contacteren met het oog op een eventuele elektronische betekening op dat adres.

19. Rekening houdend met de hiervoor geformuleerde bedenkingen bij het concept gelijkgesteld gerechtelijk elektronisch adres (geen zekerheid omtrent de identiteit met wie men correspondeert, beveiliging, problematiek van de doorgifte), is de Commissie van oordeel dat de verzameling van deze adressen, met het oog op verder gebruik door andere gerechtsdeurwaarders, als zijnde disproportioneel moet worden bestempeld.

20. Los hiervan is het natuurlijk nog de vraag of de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders wel de meest geschikte instantie is om dergelijke lijst bij te houden. Uiteindelijk betreft het een contactgegeven van een persoon en de voor de hand liggende plaats om dat te bewaren is het Rijksregister. Er staat trouwens een aanpassing van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*, op stapel, waardoor de mogelijkheid wordt voorzien om in het Rijksregister een e-mailadres te laten registreren².

21. Indien er toch voor gekozen wordt om dergelijke lijst bij de Nationale Kamer voor Gerechtsdeurwaarders aan te leggen, dan wordt best in de wet gepreciseerd dat deze lijst uitsluitend punctueel kan worden geraadpleegd door gerechtsdeurwaarders en dat de gegevens die in deze lijst zijn opgenomen door de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders aan niemand anders mogen worden verstrekt.

2.b) Ontvangst en opening van de elektronische betekening

22. Volgens het voorgestelde artikel 34/1, § 2, eerste lid, *Gerechtelijk Wetboek* is de datum van betekening de dag dat het "Centraal register van authentieke akten van gerechtsdeurwaarders" (hierna de databank) de akte van de gerechtsdeurwaarder ontving voor zover de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders binnen de 24 uur aan de gerechtsdeurwaarder een bericht van ontvangst door de geadresseerde laat toekomen.

² Zie advies nr. 15/2015 van 13 mei 2015 *voorontwerp van wet houdende diverse bepalingen m.b.t. sectoren die onder de bevoegdheid van Binnenlandse Zaken vallen*:
http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/advies_15_2015.pdf

23. Het is niet duidelijk hoe dit bericht van ontvangst wordt gegenereerd. Volstaat het dat de e-mail niet onbestelbaar terugkomt opdat de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders een bericht van ontvangst verstuurt? De Commissie vestigt er de aandacht op dat een kleine fout in de opgave van het e-mailadres ertoe kan leiden dat deze niet als onbestelbaar terugkomt maar bij een totaal andere bestemming belandt. Zal de elektronische betekening vergezeld zijn van een ontvangstbevestiging die verplicht moet worden aangeklikt en zal de betekening, bij gebrek daaraan, als onbesteld wordt beschouwd? Quid als de ontvangstbevestiging wordt aangeklikt door diegene die, ingevolge een fout in het e-mailadres, ten onrechte de elektronische betekening ontving? Dit zijn punten die met het oog op een correct verloop van de betekening moeten worden uitgeklaard.

24. In het voorgestelde artikel 34/1, § 2, tweede lid, *Gerechtelijk Wetboek* wordt bepaald dat indien de elektronische betekening wordt geopend, de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders een bericht van opening aan de betrokken gerechtsdeurwaarder zal bezorgen. Deze bepaling wekt de indruk dat er vanuit de databank van de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders, via dewelke het proces van de elektronische betekening verloopt, wordt gemonitord wat de bestemming met de elektronische betekening doet. Voor de rechtsgeldigheid van een betekening is het niet relevant dat de betrokkene het document ook effectief opent/leest. In die optiek zou dergelijke monitoring neerkomen op een ongerechtvaardigde en disproportionele gegevensverwerking in hoofde van de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders.

25. Uit bijkomende mondelinge toelichting blijkt dat de elektronische betekening vergezeld zal zijn van een bericht van opening, gelijkaardig aan de leesbevestiging die momenteel reeds in het e-mailverkeer wordt gebruikt. De geadresseerde beslist in alle vrijheid of hij de opening van de elektronische betekening al dan niet bevestigt. Indien dat de daadwerkelijke praktische invulling van deze bepaling is, dan roept dit vanuit WVP-perspectief geen bijzondere bedenkingen op.

3. Artikel 3 (voegt een artikel 34/2 in het Gerechtelijk Wetboek in)

26. Dit artikel voorziet in de oprichting van de databank.

3.a) Verantwoordelijke voor de verwerking

27. Het voorgestelde artikel 34/2, § 2, eerste lid, *Gerechtelijk Wetboek* duidt de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders aan als de verantwoordelijke voor de verwerking. Als verantwoordelijke voor deze verwerking moet de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders de beginselen van de WVP naleven inzake doeleinden, proportionaliteit en informatiebeveiliging.

3.b) Verwerking van gerechtelijke gegevens

28. De oprichting van de databank leidt ertoe dat de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders gerechtelijke gegevens in de zin van artikel 8 WVP verwerkt. Artikel 8, § 1, WVP stelt een verbod op de verwerking van gerechtelijke gegevens voorop. Artikel 8, § 2, WVP somt op limitatieve wijze de uitzonderingen op dit verbod op. Valt de verwerking door de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders onder een van deze uitzonderingen? Het doeleinde van de databank wordt vastgesteld in het voorgestelde artikel 34/2, § 1, *Gerechtelijk Wetboek*: de rechtsgeldigheid van een elektronische betekening na te gaan en in rechte aan te tonen. De voorgenomen verwerking valt bijgevolg onder de uitzondering vermeld in artikel 8, § 2, b), WVP en is bijgevolg gerechtvaardigd.

3.c) Welbepaald en uitdrukkelijk omschreven doeleinde

29. Artikel 4, § 1, 2°, WVP bepaalt dat het doeleinde waarvoor persoonsgegevens worden verwerkt welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd moet zijn.

30. Bij de betekening van een exploit moeten een aantal wettelijke voorschriften in acht worden genomen. Het niet-respecteren ervan heeft tot gevolg dat het exploit behept is met een absolute dan wel relatieve nietigheid, wat een weerslag kan hebben op het verloop van de procedure. Ingeval van een traditionele betekening kan aan de hand van het papieren exemplaar worden nagegaan of aan alle vereisten werd voldaan. Bij een elektronische betekening moet dezelfde toets worden verricht aan de hand van het elektronisch exemplaar. Dit vereist waarborgen dat er naderhand geen wijzigingen aan het elektronisch document werden aangebracht. Door de elektronische betekeningen van exploit te laten verlopen via de databank en ze erin op te slaan wil men dergelijke waarborg bieden (geen mogelijkheid voor de individuele gerechtsdeurwaarder om achteraf wijzigingen aan te brengen).

31. Er wordt vastgesteld dat het doeleinde van de databank welbepaald en uitdrukkelijk omschreven is.

3.d) Proportionaliteitstoets t.o.v. de persoonsgegevens

32. Het proportionaliteitsbeginsel (artikel 4, § 1, 3°, WVP) verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking om uitsluitend toereikende, ter zake dienende en niet-overmatige gegevens te verwerken. Het voorgestelde artikel 34/2, § 1, *Gerechtelijk Wetboek* beperkt zich op dit punt tot de vermelding dat de databank "*de gegevens verzamelt die nodig zijn om de rechtsgeldigheid van een elektronische betekening na te gaan en in rechte aan te tonen*". Eigenlijk komt dit neer op een

herhaling van het proportionaliteitsbeginsel, dat sowieso in acht moet worden genomen, en levert bijgevolg geen enkele meerwaarde op.

33. De Commissie ziet niet in waarom de gegevens die in de databank zullen worden opgenomen hier niet uitdrukkelijk worden vermeld. Op basis van de actuele omschrijving kan de Commissie niet beoordelen of alle gegevens die in de databank zullen worden opgenomen proportioneel zijn.

3.e) Proportionaliteitstoets t.o.v. de bewaartermijn

34. Het voorgestelde artikel 34/2, § 2, tweede lid, *Gerechtigd Wetboek* stelt de bewaartermijn van de gegevens in de databank vast op 20 jaar. In de memorie van toelichting wordt gesteld dat op het einde van gerechtelijke procedures, die vele jaren in beslag kunnen nemen, de rechtsgeldigheid van de betekening nog moet kunnen worden gecontroleerd.

35. Dat de gegevens worden bewaard zolang de procedure die er uit voortvloeit niet is afgerond, is aanvaardbaar. Zonder meer alle gevoelige gegevens in de databank gedurende 20 jaar bewaren is in het licht van artikel 4, § 1, 5°, WVP overmatig. Voor zover de Commissie kan beoordelen is er geen enkele reden meer om bijvoorbeeld de gegevens van elektronische betekeningen te bewaren m.b.t. procedures die werden afgesloten met een vonnis of arrest dat in kracht van gewijsde is gegaan, of in procedures waarin het vonnis of arrest vrijwillig werd uitgevoerd zonder betekening. Er moet dus worden nagedacht over een wijze om ervoor te zorgen dat gegevens van afgehandelde zaken uit de databank worden gewist, bijvoorbeeld:

- eens een echtscheidingsvonnis is overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand, kan de elektronische betekening van de dagvaarding in echtscheiding toch worden gewist?
- waarom niet voorzien dat een burger of zijn raadsman de verwijdering van gegevens kunnen vragen voor zover ze aantonen dat een zaak volledig is afgerond?

36. Het minimaliseren van de in de databank aanwezige persoonsgegevens is trouwens ook vanuit beveiligingsstandpunt zinvol. Ingeval van een databreach zullen minder persoonsgegevens in het gedrang komen.

3.f) Authentieke bron

37. Het voorgestelde artikel 34/2, § 1, in fine, *Gerechtigd Wetboek* verleent aan de databank uitdrukkelijk de hoedanigheid van authentieke bron voor alle akten die erin zijn opgenomen. De Commissie vestigt er de aandacht op dat het label van authentieke bron niet lichtzinnig mag worden

toegekend. Authentieke bronnen nemen een sleutelpositie in het elektronisch gegevensverkeer in en in dit geval zal ze een sleutelrol vervullen in gerechtelijke procedures.

38. In haar aanbeveling uit eigen beweging nr. 09/2012 van 23 mei 2012 *in verband met authentieke bronnen in de overheidssector*, lijstte de Commissie een aantal aandachtspunten op waarmee rekening moet worden gehouden, vooraleer aan een gegevensbank het label authentieke bron te hechten. Dit betekent dat bij de keuze van de verantwoordelijke voor de verwerking van een authentieke bron vooraf moet worden afgetoetst of deze:

- voldoende garanties biedt op het vlak van beveiliging van de databank die toch een concentratie van gerechtelijke persoonsgegevens bevat;
- de toegang tot de databank zo kan organiseren dat alleen maar bevoegde personen toegang krijgen en deze toegang wordt beperkt tot de informatie die zij gerechtigd zijn om te raadplegen;
- de toegangen behoorlijk logt;
- de gegevens gratis ter beschikking stelt.

39. Concreet stelt zich de vraag of de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders voldoende waarborgen biedt m.b.t. de integriteit van de gegevens? Wordt er, gelet op de voorschriften m.b.t. termijnen, in een adequaat systeem van time-stamping voorzien?

40. In onderhavig geval zal de mededeling van gegevens uit de databank aanleiding geven tot de inning van een retributie (zie artikel 14 van het voorontwerp dat artikel 1389/6, tweede lid, *Gerechtig Wetboek* in die zin aanpast). Een magistraat, advocaat of burger die de rechtsgeldigheid van een elektronische betekening wenst te controleren, zal hiervoor moeten betalen. Met het oog op een correcte rechtsbedeling waarbij alle voorgeschreven vereisten in acht worden genomen, is het onaanvaardbaar dat voor het verkrijgen van dergelijke essentiële informatie moet worden betaald. Dit staat voor wat de rechtszoekende betreft haaks op artikel 10 WVP.

41. De Commissie stelt vast dat dit een bedenkelijke evolutie is vanuit WVP-perspectief. Er wordt een drempel ingebouwd die ertoe zal leiden dat de controle op het feit of een gerechtsdeurwaarder zijn werkzaamheden (gegevensverwerkingen) overeenkomstig de wettelijke bepalingen heeft verricht, verwatert. In het verlengde hiervan kan de vraag worden gesteld of het wel een goede zaak is om de databank onder te brengen bij de rechtstreeks betrokken beroepsgroep.

42. De door artikel 14 voorontwerp aangebrachte aanpassing is een blanco cheque. Er wordt voorzien dat voor elk bestand of register dat bij wet door de Nationale Kamer van

Gerechtsdeurwaarders wordt opgericht een retributie zal verschuldigd zijn. Is het niet raadzamer om geval per geval te beoordelen of een retributie al dan niet verantwoord/proportioneel is, rekening houdend met het doeleinde waarvoor een register of bestand in het leven wordt geroepen?

3.g) Toegang tot de databank

43. Er wordt voorzien dat magistraten van de rechterlijke orde, griffiers, parketsecretarissen en gerechtsdeurwaarders de gegevens van het register rechtstreeks kunnen raadplegen (voorgestelde artikel 34/2, § 3, *Gerechtig Wetboek*).

44. De Commissie vraagt zich af waarom personen die specifiek de belangen verdedigen van de procespartijen die op hen beroep doen, zoals bijvoorbeeld advocaten, vakbondsafgevaardigden, niet evenzeer in de mogelijkheid moeten worden gesteld om de rechtsgeldigheid van de elektronische betekening te verifiëren. M.b.t. een traditionele betekening beschikken zij dienaangaande over dezelfde middelen als een magistraat, griffier of parketsecretaris. Er wordt niet aangegeven waarom zij m.b.t. een elektronische betekening anders zouden moeten worden behandeld. Idem dito voor de procespartij die zelf haar eigen belangen verdedigt. Op basis van artikel 10 WVP heeft deze het recht om van de verantwoordelijke voor de verwerking relevante informatie te ontvangen m.b.t. de hem betreffende gegevens die door deze laatste worden verwerkt.

45. De actuele formulering garandeert de bovenvermelde beroepscategorieën een rechtstreekse toegang tot de databank. Deze formulering sluit echter niet uit dat de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders informatie uit de databank aan beroepscategorieën of derden op een andere manier verstrekt, bijvoorbeeld door uittreksels of lijsten te verstrekken.

46. Rekening houdend met het doel van de databank en het feit dat ze een schat aan gerechtelijke informatie bevat, is de Commissie van oordeel dat een aanpassing van de formulering zich opdringt:

- de toegang moet uitsluitend worden voorbehouden tot de uitdrukkelijk in de wet vermelde beroepsgroepen/personen die betrokken zijn, hetzij bij de elektronische betekening, hetzij bij de controle van de rechtsgeldigheid ervan;
- uitdrukkelijk verbod voor de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders om op enige andere wijze informatie uit de databank te verstrekken aan anderen dan de hiervoor vermelden.

47. De toegang tot de gegevens moet ook op proportionele wijze worden georganiseerd zodat iemand alleen maar toegang verkrijgt tot de gegevens die hij, rekening houdend met zijn functie, nodig heeft. Concreet betekent dit dat:

- aan een gerechtsdeurwaarder alleen maar toegang kan worden verleend tot de elektronische betekeningen die hij heeft verricht;
- een vrederechter van het kanton X alleen maar toegang heeft tot de gegevens van de elektronische betekeningen voor dit kanton;
- een griffier van een arbeidsrechtbank Y alleen maar toegang heeft tot de gegevens van de elektronische betekeningen voor deze arbeidsrechtbank.

48. Dit vereist dat een performant toegangs- en gebruikersbeheer wordt uitgebouwd. Dit impliceert vooreerst dat diegene die toegang wenst zich behoorlijk moet identificeren en authenticeren. Gelet op het feit dat de databank uitsluitend gevoelige gegevens bevat, moet dit gebeuren aan de hand van de eID. Wanneer iemand behoorlijk geïdentificeerd en geauthenticeerd is, moet worden gecontroleerd of deze persoon de vereiste hoedanigheid (magistraat, griffier, gerechtsdeurwaarder, ...) heeft om toegang te krijgen en vervolgens tot wat hem toegang kan worden gegeven (eigen betekeningen, betekeningen voor een welbepaalde rechtbank,...).

49. Wil men dit op een behoorlijke manier realiseren en het risico op onrechtmatige toegang tot gegevens beperken, dan is een inschakeling van het "Beheer Toegangsbeheerders" (BTB) een must. Dit is een wezenlijk bestanddeel van CSAM (Common secure access management) van Fedict.

3.h) Transparantie

50. Het actuele voorontwerp vertoont op dit punt een belangrijke lacune. De persoon aan wie een elektronische betekening wordt verricht, verwacht niet dat die informatie gedurende jaren gecentraliseerd zal worden bewaard.

51. Samen met de elektronische betekening zou hem minstens de volgende informatie moeten worden verstrekt: welke hem betreffende gegevens in databank worden opgeslagen, wie er toegang toe heeft, hoe lang deze worden bewaard, wie de verantwoordelijke voor de verwerking is, hoe hij inzage kan verkrijgen van de gegevens die er over hem zijn in opgenomen.

3.i) Koninklijk besluit

52. Paragraaf 6 van het in te voeren artikel 34/2 *Gerechtelijk Wetboek*, voorziet dat de Koning de modaliteiten voor de inrichting en de werking van de databank bepaalt. Gelet op het belang van

de databank en de aard van de erin opgenomen gegevens is het nuttig dat uitdrukkelijk wordt bepaald dat m.b.t. het ontwerp van besluit het advies van de Commissie wordt ingewonnen.

3.j) Toezicht

53. Er wordt geen enkel toezicht voorzien op de databank die op termijn informatie zal bevatten m.b.t. het gros van alle in België aanhangige gerechtelijke procedures en die een cruciale rol zal vervullen in die procedures. Het is dan ook een must dat alle stakeholders betrokken worden bij de organisatie van de werking en het toezicht op de databank. Men kan zich hiervoor inspireren op het Beheers- en toezichtscomité bij het centraal bestand van berichten, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest, opgericht door artikel 1389bis/8 *Gerechtelijk Wetboek*. De input van de stakeholders heeft een positieve impact op de werking en de beveiliging van de databank omdat het de verantwoordelijke voor de verwerking ertoe dwingt om weldoordacht tewerk te gaan teneinde een kritische doorlichting vanwege de stakeholders te doorstaan. Dat dit noodzakelijk is blijkt uit het jaarverslag van het Beheers- en toezichtscomité bij het centraal bestand van berichten, delegatie, overdracht, collectieve schuldenregeling en protest van 2013 dat in punt 5.4. een overzicht geeft van de risico's die werden vastgesteld m.b.t. het door de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders beheerd centraal bestand van beslagberichten. Het is zeer kritisch zowel op het vlak van informatiebeveiliging en de organisatie van het toegangs- en gebruikersbeheer als op het vlak van het financieel beheer. Bovendien verzuimde de Nationale Kamer tot op heden haar rekeningen voor het jaar 2014 aan het hogervermeld Beheers- en toezichtscomité mee te delen met het oog op controle.

Artikel 4 (voegt een artikel 34/3 in het Gerechtelijk Wetboek in)

54. Krachtens deze bepaling geschiedt de betekening in strafzaken elektronisch. In burgerlijke zaken wordt de keuze gelaten. Er wordt wel voorzien dat de betekening in strafzaken aan persoon gebeurt wanneer de betrokkene niet over een gerechtelijk elektronisch adres of gelijkgesteld gerechtelijk elektronisch adres beschikt.

55. Op termijn zullen we allemaal een gerechtelijk elektronisch adres toebedeeld krijgen. Hoe dit zal werken is niet helemaal duidelijk. Niet iedereen aan wie een gerechtelijk elektronisch adres wordt toebedeeld, beschikt over de nodige toestellen waardoor dit adres voor hem toegankelijk wordt. Zelfs diegenen die over de nodige apparatuur beschikken, installeren dit adres er niet noodzakelijk op.

56. Volgens de verstrekte mondelinge toelichting zou het niet de bedoeling zijn om particulieren te verplichten om op hun persoonlijke apparaten het gerechtelijke elektronisch adres te installeren:

het zou hen dus vrij staan om dit adres al dan niet te activeren. Dit betekent dat zij in alle vrijheid al dan niet instemmen met de elektronische gegevensuitwisseling, wat vanuit WVP-perspectief een pluspunt is.

57. Het voorgestelde tweede lid van artikel 34/3, § 2, *Gerechtigd Wetboek* weerspiegelt deze keuzemogelijkheid niet. Er wordt voorzien in een elektronische betekening in strafzaken als de betrokkene een gerechtelijk elektronisch adres heeft, ongeacht of dit al dan niet werd "geactiveerd". Vermits aan iedere burger dergelijk adres zal worden toegekend, moet in de tekst worden verduidelijkt dat een elektronische betekening slechts mogelijk is voor zover de betrokkene over een geactiveerd gerechtelijk elektronisch adres beschikt.

OM DEZE REDENEN, de Commissie

verleent ongunstig advies gelet op de opmerkingen geformuleerd in de randnummers: 10 – 15, 19, 21, 23, 32 – 33, 35 – 36, 39 – 42, 44 – 46, 50 – 51, 53 en 57.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere